

en la duresa del diàleg
amb els qui et són iguals,
edifica el lent temple
del teu treball,
alça la casa nova
en el solar
que designes amb el nom
de llibertat.

Text llegit pel senyor Ricard Guerrero en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Joan Viñas i Salas

Joan Viñas i Salas, nascut a Mataró l'11 de novembre de 1950, és actualment catedràtic de cirurgia i rector de la Universitat de Lleida. Està casat i té quatre fills. En la seva trajectòria podem diferenciar tres etapes: la de formació i progrés en el camp de la cirurgia; la d'organització d'una àmplia activitat sanitària, assistencial i docent, en l'àmbit lleidatà, essent un dels motors de la facultat de medicina i de la transformació d'un hospital local en hospital universitari, i una tercera etapa de maduresa, tot i la seva relativa joventut, amb projecció nacional i internacional en diversos camps, principalment en el de la bioètica, el de l'ensenyament i la tasca de rector de la Universitat de Lleida, la projecció en la representació acadèmica.

El seu pare ja era metge, dedicat principalment a les malalties de l'aparell respiratori. Així, va viure l'ambient mèdic a casa des de sempre. Va fer els estudis de medicina a la Universitat de Barcelona (UB), a la facultat del carrer de Casanova, va estar com a intern a l'Hospital Clínic, ja en serveis quirúrgics, i es va llicenciar l'any 1973. Fou dei-

xeble directe del professor Pere Piulachs, que morí aviat. Immediatament seguí en la pràctica de la cirurgia, i va ser metge resident de cirurgia general i de l'aparell digestiu, de 1974 a 1977. Ja des de l'any 1974 va ser metge intern, i després per oposició, del Centre Quirúrgic Municipal d'Urgències de Peracamps a Barcelona.

Molt actiu, ben aviat aconsegueix una situació estable com a metge adjunt i cap de secció de Cirurgia General de l'Hospital de Lleida, que és el mateix actual Hospital Universitari Arnau de Vilanova. Ho és per concurs d'oposició des de l'any 1977. Allà ha romàs, durant més de trenta anys, havent estat la personalitat més important en l'impuls de la transformació de l'assistència quirúrgica a Lleida, primer amb la pràctica personal directa, després ja en la formació d'un conjunt de deixebles, que també han anat progressant, fins arribar a la situació actual, en què l'hospital, que ell ha vist i fet créixer, té un nivell suficient dins del mapa sanitari català en l'assistència a tota la zona de ponent; ha mantingut, també, els vincles estrets, ja anteriors, amb l'atracció de malalts de la franja i de la part més oriental de l'Aragó.

La seva carrera professional quirúrgica estricta ha estat vinculada a l'hospital i la universitat, i ha ascendit tots els graons que marca el «cursus» acadèmic i assistencial: professor associat, encarregat de curs, antic professor adjunt contractat, i després ja professor estable com a titular de l'àrea de Cirurgia de 1986 a 1999, i després catedràtic de l'any 1999 fins ara. A l'hospital, amb una vinculació assistencial més fixa, ha seguit una via paral·lela fins a ser director del Departament mixt de Medicina i Cirurgia, de 1986 a 1995 i després de Cirurgia, des de 2001, de la Universitat de Lleida.

Malgrat aquesta activitat intensa, ha pogut fer períodes actius de formació especialitzada en serveis quirúrgics de diversos països, als Estats Units (Clínica Mayo de Rochester i Universitat de Minnesota), a Londres al St. Mark's Hospital i amb el professor Becker a Tübingen, on va seguir tot un curs de cirurgia laparoscòpica.

Aquests són els punts més essencials en la seva activitat com a metge i cirurgià, també com a professor directe d'una àrea docent per a estudiants. A més, s'ha encarregat de la matèria de bioètica, de la qual ha estat responsable des de l'any 1986. Aquest aspecte és important perquè ha permès valorar, sobretot, els aspectes dels drets i deures dels malalts, i també dels mateixos professionals. Així, ha pogut defensar la sanitat pública, en qualitat de president de l'Associació Professional de Facultatius de l'Hospital. Aquesta visió ètica l'ha dut a participar en moltes reunions nacionals i internacionals sobre el tema, presidint el Comitè d'Ètica i Recerca Clínica de la Regió Sanitària de Lleida. A més, està vinculat a la tasca de diverses ONG participant en un projecte per a la millora sanitària de Moçambic. També ha estat membre de la Comissió Central de Deontologia de l'Organització Mèdica Col·legial d'Espanya, entre els anys 1990 i 2001.

El fet d'haver arribat a una ciutat com Lleida, en un moment de creixement, però amb una estructura universitària molt precària, perquè era només una extensió de diverses facultats d'universitats de Barcelona (UB, Politècnica), ha fet que hagués de dedicar molta part del seu esforç a les tasques d'organització, de creació d'estructures, i després d'administració. Fruit de tot això, ha adquirit una considerable experiència, i en una visió ràpida, cal dir que ha estat degà de la Facultat de Medicina de Lleida durant sis anys, en dos períodes, de 1995 a 2001. Aquí ha hagut de fer una feina de coordinació, extensió assistencial i representació, que l'han dut a ser secretari de la Conferència de Degans de Facultats de Medicina d'Espanya, de 1999 a 2001.

La seva vinculació assistencial, en una àrea geogràfica que en principi estava infradotada, l'ha dut a haver de fer tasques de promoció del seu territori, a defensar les seves propostes en viatges continuats, sempre amb una exigència d'imparcialitat i qualitat. Així, fou durant un temps membre assessor de la Comissió Avaluadora de Projectes del Fons d'Investigacions Sanitàries (FIS) del Ministeri de Sanitat i Consum, i també fou president de la subcomissió de cirurgia.

La seva personalitat sobresortint, dialogant, serena, el dugué a ser elegit rector de la Universitat de Lleida, nomenat el mes de maig de 2003 i reelegit el 2007. Actualment, encara s'ocupa d'aquesta tasca, i ha estat, en el període que li ha pertocat, president de la Conferència de Rectors de les Universitats de Catalunya.

La projecció de la seva obra i el coneixement de la seva personalitat han fet que fos escollit membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, primer en concepte d'acadèmic corresponent, des de 1999, i després, admesos ja els acadèmics amb residència fora de Barcelona, com a membre numerari. Hi va ingressar el 28 de novembre de 2004, amb el discurs «Reptes de la cirurgia en el segle XXI», que va ser contestat pel doctor Moisès Broggi i Vallès, president d'honor de l'Acadèmia. Amb aquestes dades s'ha intentat marcar el perfil del doctor Joan Viñas i Salas, en el qual, resumidament, destaquen:

1. La base en la formació de l'ofici i la feina de cirurgia, des del seu temps d'alumne intern, metge resident, passant per tots els graons, en hospitals com el Clínic de Barcelona, el Servei Municipal d'Urgència de Peracamps i després ja a l'Hospital de Lleida, que ha ajudat personalment a fer créixer i transformar fins a ser el magnífic hospital universitari que és avui. Aquí, la seva feina personal com a cirurgià i formador de cirurgians ha estat bàsica, més en els primers temps. També les seves publicacions, assistència a congressos, projectes de recerca.

2. Després, hi ha l'etapa d'organització a un altre nivell, plasmada en les tasques de degà de la Facultat, director del servei de cirurgia de l'Hospital, president de diverses comissions de bioètica, també amb projecció internacional.

3. Finalment, en els nivells més alts de responsabilitat, principalment com a degà de la Facultat, rector de la Universitat de Lleida durant dos períodes, president de la Conferència de Rectors de les Universitats Catalanes i membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya des de 2004.

En els aspectes personals, cal destacar la seva predisposició de servei, la cordialitat i accessibilitat quan se li demana alguna tasca, el seu sentit del deure, que fa que compleixi amb els seus compromisos, fins i tot en circumstàncies de plètora de feina i convocatòries. I la visió dels drets dels altres, aspecte molt important en un cirurgià. Crec que té una vàlua contrastada, una predisposició acreditada, una vocació de servei al país prou demostrada, i per aquests aspectes crec que seria una incorporació important a la secció de Ciències Biològiques i a la totalitat de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text presentat pel senyor Jacint Corbella i Corbella en el Ple del dia 15 de novembre de 2010